

Aan de Staatsecretaris van het Ministerie van Economische Zaken
Dhr. M. van Dam
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Geachte heer Van Dam,

Op 4 december 2015 is het 'Rapport Neonicotinoïden en risico's voor vissen (Van Emmerik, 2015)' door Sportvisserij Nederland gepubliceerd. Dit rapport is gebaseerd op een beknopt literatuuronderzoek en is een update van de factsheet *neonicotines- eigenschappen en mogelijke effecten op vis* die in 2011 is verschenen (Van Emmerik, 2011).

In de conclusie van deze update staat het volgende: "De alarmerende conclusie voor vissen lijkt dan ook dat de voorkomende normoverschrijding van neonicotinoïden er toe leidt dat er veel minder voedsel beschikbaar is. Bovendien vormt fipronil direct een risico omdat vissen daar gevoelig voor zijn."

Het Ctgb heeft de gebruikte literatuur waarop dit rapport gebaseerd is, geëvalueerd om zich een oordeel te vormen of op basis hiervan een herbeoordeling van de toelatingen van/op basis van neonicotinoïden en fipronil in Nederland nodig is.

Oordeel van het Ctgb

Het Ctgb is tot oordeel gekomen dat voor de neonicotinoïden geen studies genoemd worden die in eerdere beoordelingen nog niet zijn meegenomen of die bruikbaar zijn voor de Nederlandse situatie. Derhalve levert dit rapport geen nieuwe feiten op basis waarvan de neonicotinoïden herbeoordeeld kunnen worden.

In bijlage 1 is een overzicht gegeven van de gebruikte studies naar neonicotinoïden, waarbij aangegeven is bij welke toelating of herbeoordeling de resultaten van deze studie zijn meegenomen of waarom de studie geen nieuwe inzichten oplevert.

Een deel van de studies in het rapport hebben betrekking op fipronil. In Nederland zijn twee middelen op basis van fipronil toegelaten. Aangezien er bij de toepassing van deze middelen geen belasting van het oppervlaktewater plaatsvindt, hanteert het Ctgb hiervoor geen toelatingcriterium. Volgens de bestrijdingsmiddelenatlas wordt fipronil wel aangetroffen in de Nederlandse oppervlaktewateren.

Reactie op conclusie rapport

???? Hier iets over melden??.....

De conclusie in het rapport is gebaseerd op de normoverschrijdingen en de negatieve effecten daarvan op de veel niet-doelsoorten. Deze overschrijding is niet primair onze verantwoordelijkheid.

Op 13 januari jl. heeft de EFSA in een persbericht laten weten dat de herbeoordeling van clothianidin, thiamethoxam en imidacloprid op de risico's voor bijen die hieraan blootgesteld worden niet voor januari 2017 afgerond zal zijn.

Eind 2015 is een studie van WUR-Alterra verschenen naar het effect van imidacloprid, thiacloprid en thiametoxam op de winterpopulaties van de haft *Cloeon dipterum*. Deze studie geeft bij een eerste analyse nog geen reden voor een herbeoordeling van middelen op basis van genoemde stoffen, maar zal dit nog nader onderzoeken.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College voorde toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Dhr, ir. J.F. de Leeuw

Bijlage 1

Studie	Eerder gebruikt	Gebruikt bij/ Reden waarom studie niet gebruikt wordt
Van Dijk et al., 2013	Ja	Herbeoordeling voor het risico voor aquatische organismen van imidaclopridhoudende middelen (01/2014)
Roessink et al., 2013	ja	Gebruikt bij het bepalen van het huidige toelatingscriterium voor imidacloprid
Liess et al., 2013	nee	gebruikte concentraties liggen ver boven de huidige toelatingscriteria van het Ctgb voor thiacloprid
Morrissey et al., 2015	nee	Niet bruikbaar; refereert naar verouderde Nederlandse normen en geadviseerde waarden liggen boven huidige toelatingscriteria van het Ctgb voor imidacloprid
Sanchez-Bayo & Goka, 2005	nee	Studie is uitgevoerd in rijstvelden en daarmee niet representatief voor de Nederlandse situatie
Hayasaka et al., 2012	nee	Studie is uitgevoerd in rijstvelden en daarmee niet representatief voor de Nederlandse situatie
Su et al., 2007	nee	Dit betreft een in vitro studie met niet-realistische concentraties

De plaatsing van de stoffen expireren op de volgende data:

Clothianidin: 31-01-2018

Imidacloprid: 31-07-2019

Thiamethoxam: 30-04-2018

Fipronil: 31-07-2018